SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 79. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 28, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го КВІТНЯ 1988 Ч. 79. РІК XCV

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ АТОМНОЇ СТАНЦІЇ В ЧИГИРИНІ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як виходить з листів до редакції місячника „Жовтень" за березень 1988 року, „Літгазета" подала вістку, що в районі Чигирина збираються будувати ще одну атомну електростанцію. Автор допису В. Донченко пище, що „взявся за голову", прочитавши цю вістку і ставить питання „чому саме Україну нашпиговують атомними ковпаками?"

Далі В.Донченко підкреслює, що ця вістка особливо боляча тому, що таку станцію плянують саме біля Чигирину, міста, яке для кожного українця це „свята земля" тісно пов'язана з історією України, бож там поховано Богдана Хмельницького. По досвіді із Чорнобилем В. Донченко уважає, що навіть коли б не сталася така аварія, як в 1986 році, то кожну полосу, де побудована атомна станція треба після певного часу дезактивізувати на промірі багато кілометрів. Отже існує у кожному випалку небезпека, що Чигирин може бути недоступний для людей і доступ до нього заборонений.

Автор листа уважає, що замало тільки того „дзвону на тривогу", у який б'ють тепер письменники. Він при тому дивується чому саме лише письменники і чому в період гласности ті, що плянують будувати такі споруди не радяться з усім народом. На закінчення він пропонує провести в Україні плебісцит „Бути чи не бути в Чигирині атомній станції?", щоб народ міг сказати своє слово.

Філядельфія відзначить 1000-ліття Богослужбами і бенкетом

Філядельфія. — Комітет для відзначення 1000-ліття Хрищення України-Руси в Філядельфії, очолений проф. д-ром Богданом Т. Гнатюком, у порозумінні з ієрархією Українських Церков, повідомляє українську громаду Філядельфії і околиці, що відзначення 1000-ліття цього ювілею відбудеться тут в неділю, 22-го травня ц.р. з такою програмою: урочисті Архиєрейські Божественні Літургії, перед полуднем у православному катедральному храмі св. Володимира, по полудні о год. 2-ій в катедрі непорочного зачаття Пречистої Діви Марії.

Того ж вечора о год. 6-ій відбудеться святочний бенкет із мистецькою програмою в залі готелю Адамс. Сити Лайн і Белмонт — коктейль — о год. 6-ій, мистецька програма о год. 7-ій: фортепіянове соло — д-р Юліяна Осінчук, рецитація — Лариса Кукрицька-Лисняк, виступ хору „Прометей", диригент Михайло Длябога; ведучий бенкетом д-р Альберт Кіпа.

В Божественних Літургіях візьмуть участь також представники інших Церков. До участи в бенкеті запрошено представників Федерального уряду та членів Конгресу; запрошено губернатора Пенсильванії Р. Кейса, віцегубернатора М. Сінгала та конгресменів стейту Пенсильванія українського походження і інших прихильних українцям особистостей.

З міста Філядельфії запрошений майор В. Ґуд, голова Міської ради Колман та інші достойники. З академічного світу запрошено ректорів університетів та коледжів та інших духовних і світських достойників.

Комітет запросив також представників інших, прихильних українцям, етнічних груп. З огляду на знаменність цього духовного й історичного українського національного ювілею — події Хрищення України, комітет очікує великої участи українського громадянства в урочистих Богослужбах та в спільній святочній трапезі — ювілейному бенкеті.

Вшанують пам'ять В. Калин-Магмет

Ірвінгтон, Н. Дж. — Тут у суботу, 30-го квітня ц.р., о год. 6-ій вечора в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект авеню, 28-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує імпрезу п. н. „Музика і слово" в пам'ять Валі Калин-Магмет.

Участь в програмі беруть: Дарія Гординська-Каранович, Рафаїл Венке, Іванна Кононів і Борис Базаля. Крім того в програмі є „Леґенда про конвалію" авторства Ірини Дибко, у виконанні Християни Терлецької, Наталки Кудрик, Гриця Гиveля, Марійки Голінатої та учнів школи св. Івана Хрестителя. Програмою вестиме Таїса Богданська.

МЕШКАНЦІ ЛЬВОВА ОБОРОНЯЮТЬ УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Львів. — Понад 60 мешканців Львова написали листа до академіка В.М. Русанівського, у якому вони підтримують ідею створення Товариства рідної мови. Вони пишуть: „За один день ми зібрали 60 прихильників благородної справи. Хоча немає серед нас гучних імен ми представляємо громадськість міста — робітники, інженери, студенти і науковці, комуністи і безпартійні, люди різного віку й різних національностей".

Усі вони затурбовані „неприятливими тенденціями розвитку української мови, недбалим ставленням окремих громадян до духовного багатства народу, недоліками в патріотичному та інтернаціональному вихованні". Підписані підтримують ініціятиву В. Русанівського про створення Товариства рідної мови, про що була мова в газеті „Літературна Україна" з 11-го лютого 1988 року. „Вважаємо що таке добровільне самодіяльне об'єднання, — пишуть далі львів'яни, — засноване на засадах гласности та демократії, має стати активним чинником розвитку культури, розширення сфери функціонування української мови, вивчення і популяризації її в нашій республіці та за її межами... Пропонуємо здійснити орґанізаційне оформлення Товариства до 175-річчя великого Кобзаря, а також, вшановуючи заслуги великого поета та його творчості в розвитку української мови і популяризації її в усьому світі, надати Товариству ім'я Т. Шевченка".

Підписані виявляють бажання стати активістами майбутнього Товариства рідної мови ім. Т. Шевченка і закликають всіх, кому не байдужа доля рідної мови приєднатись до них. Лист та підписали: Ігор Мельник, інженер конструктор, Михайло Данилів, шліфувальник, Мирон Тесляк, слюсар, Тамара Засць, інженер, Григорій Свідрик, токар, Ігор Тернопільський журналіст, Ярослав Кардаш, аспірант, Юрій Лукомський, архітект — усього 60 підписів.

В кінці цієї інформації редакція „Літературної України", яка у числі газети з 14-го квітня надрукувала наведеного листа, дала від себе ще таку замітку: „Коли цей лист вже було підготовлено до друку, до газети надійшло ще кілька листів зі Львова, у яких до згаданих 60 додано ще 596 підписів (О. Плескун, М. Кудря, О. Дмитрів, І. Латишев, З. Посувайло, О. Вербенець, Б. Тимків, І. Богдан, М. Вітрук, Т. Сергеєва та інші. Сподіємось, що 654 підписи під листом до академіка АН УССР В. М. Русанівського, — зазначує у своєму листі інженер-конструктор Ігор Мельник, — достатньо для того, щоб тема Товариства рідної мови знайшла подальше висвітлення на шпальтах „Літературної України"

Редакція цитує також її інші голоси в тій важливій справі.

Н. Толстой перестерігає перед ізраїльським судівництвом

Лондон. — Агентство Ассошієйтед Пресс повідомило з Лондону, що відомий російський історик Ніколай Толстой дав інтерв'ю кореспондентові радіостанції Бі-Бі-Сі у зв'язку із засудом на кару смерти Івана Дем'янюка ізраїльським судом за нібито воєнні злочини, доконані ним у концтаборі Треблінка під час Другої світової війни.

На думку Н. Толстого, ізраїльські судді вже заздалегідь вирішили справу І. Дем'янюка, як тільки вислухали ревеляцій прокуратури і тому у довгому коштовному процесі вони не брали до уваги, або інакше кажучи, цілковито зігнорували, аргументи, свідків і документацію оборони. Без сумніву, що процес мав закраску політичного „шоу", а не юридичного, спертого на законодавство, суду.

„Я абсолютно переконаний, — заявив згаданий історик і письменник — що він. (Дем'янюк) невинний. Вони апріорі відкидали усі свідчення в користь підсудного та документи, що їх представляли адвокати оборони". Як відомо, Н. Толстой був одним із свідків оборони і там навіть зазнав обиди. Конфлікт, однак, закінчився замиренням після того, як прокуратор Міхаель Шакед формально перепросив його на залі процесу.

Н. Толстой підкреслено заявив кореспондентові Бі-Бі-Сі, що жадна країна не повинна видавати людей в руки ізраїльського правосуддя тому, що там ніхто не може сподіватись справедливого розглянення будь-якої справи.

В кореспонденції Бі-Бі-Сі підкреслюється письменницьку здібність Н. Толстого, його історичні досліди з часів Другої світової війни, у яких він докладно насвітлив згубний для Заходу договір у Ялті, підписаний Рузвельтом, Черчілем і Сталіном, у результаті якого ціла Східня Европа попала під контролю комуно-совєтської імперії. Він написав також документальну працю про видачу західніми альянтами в руки НКВД і СМЕРШУ тисяч воєннополонених, зокрема козаків і вояків армії ген. Власова, та багатьох робітників, які були вивезені німцями на примусові роботи до Німеччини.

ПЕРЕГОВОРИ І НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ МОСКВОЮ І ВАШІНҐТОНОМ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Вашінгтон. — Не зважаючи на те, що державний секретар ЗСА Джордж Шулц вже покинув Совєтський Союз, закінчивши там триденні переговори з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе і зустрічі з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Горбачовим, група американських дипломатів продовжує переговори на нижчому рівні у справі приїзду до СССР президента ЗСА Роналда Регена, який, як відомо, гостюватиме в Москві від 29-го травня до 2-го червня включно.

Приязний тон розмов, фальшиві усмішки М. Горбачова, запевнення про усунення перешкод для відбуття четвертої зустрічі на вершинах двох керівників великих надпотуг, не осунули однак ідеологічних, політичних і тактичних непорозумінь, які існували, існують й існуватимуть в майбутньому між демократичними З'єднаними Стейтами Америки і диктаторською комуно-московською імперією.

Під час зустрічі Дж. Шулца з М. Горбачовим минулої п'ятниці, 22-го квітня ц.р., совєтський лідер звернув увагу державному секретареві на виступи президента Р. Регена у яких він вимагав, щоб Совєтський Союз додержувався пошанування прав людини; згідно з постановами Гельсінкської угоди і підкреслював, що утиски на відтинку релігії можуть спричинитися до погіршення американсько-совєтських відносин.

Ці виступи М. Горбачов не тільки назвав „вмішуванням ЗСА до внутрішніх справ СССР", але також заявив у піднесеному тоні, що Совєтський Союз „не потребує лекцій". Він назвав виступи Р. Регена „конфронтацією" і додав, що „ми якось дотепер полагоджуємо наші непорозуміння, але продовжування взаємних обвинувачень може спричинитись до виникнення такої атмосфери у якій дальша співпраця буде неможливою".

Представник Білого Дому Марлін Фіцвотер назвав коментар М. Горбачова „нечуваним вибухом злости". Виглядає, — кажуть політичні спостерігачі, — що Р. Реген торкнувся найбільш дразливих справ, які тамошні диктатори називають „внутрішніми справами СССР".

Помимо совєтської гострої реакції президент Р. Реген, державний секретар Дж. Шулц й інші високі американські політики продовжують домагатися свободи релігії в СССР у пов'язанні з 1000-річчям Християнства в Русі-Україні і відзначуванням цього Ювілею у Совєтському Союзі, урядом, компартією і державною Російською Православною Церквою під керівництвом патріярха Пімена. Фіцвотер заявив, що навіть під час свого побуту в Москві, президент Р. Реген має в пляні відвідати церкви і монастирі і говорити офіційно і приватно про потребу свободи релігії для усіх громадян СССР.

Не треба виключати, кажуть поінформовані особи, що Президент ЗСА зумисне порушив чутливі теми ще перед своєю поїздкою, щоб потім совєтські керівники не були заскочені, якщо він говоритиме про них під час офіційних розмов.

Обидві гострі заяви Москви і Вашінгтону не спричинились однак до загострення у відносинах між ЗСА і СССР і підготова до четвертої зустрічі на вершинах іде повною парою.

М. ДУКАКІС ЗДОБУВ ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ У ПЕНСИЛЬВАНІЇ

Філядельфія, Па. — Один з передових кандидатів на президента від Демократичної партії, губернатор стейту Массачусетс, Майкел С. Дукакіс здобув велику перемогу у передвиборах в Пенсильванії, перемігши два до одного іншого демократичного кандидата негритянського проповідника Джессі Джексона. Політичні спостерігачі й аналітики передвиборчої кампанії кажуть, що це вже друга злектрована перемога М. Дукакіса в індустріяльних великих стейтах Ню Йорку і Пенсильванії. Якщо він здобуде ще третій великий стейт Каліфорнію з великою кількістю делегатів, то за ним буде забезпечена перемога номінації на Конвенції Демократичної партії, яка, як відомо, відбудеться в липні цього року.

Важливі передвибори відбудуться також в наступний вівторок, 3-го травня, у стейтах Огайо й Індіяна, які Дукакіс також сподіється здобути. На пресовій конференції в Бостоні кореспонденти пригадали губ. Дукакісові, що в 1984 році Волтер Ф. Мондейл також здобув був Ню Йорк і Пенсильванію, але втратив інші стейти і це негативно відбилося на його виборчій кампанії і виборах, крім, очевидно, нещасливого вибору кандидата на віцепрезидента, яким була Джералдін Ферраро, нелюблюваний кандидат в багатьох стейтах.

Дж. Джексон, на думку переведеного опиту „Ню Йорк Таймсом" і Сі-Бі-Ес Нюз, не зумів витворити ентузіязму серед чорних виборців у Пенсильванії і тому не здобув багато голосів й делегатів не зважаючи на те, що у стейті живе багато негрів. „У багатьох відношеннях ми здобуваємо перемогу, а до закінчення передвиборів 7-го червня ще далеко", — заявив Дж. Джексон кореспондентам. Також керівники його передвиборчої кампанії заявили, що Джексон повинен витримати до кінця. За скалею М. Дукакіс здобув 868,720 голосів (66 відсотків), Дж. Джексон 376,344 голосів (29 відсотків), А. Ґор 40,021 голосів (3 відсотки) і П. Саймон 9,484 (1 відсоток).

Очевидно, республіканський кандидат на президента, теперішній віцепрезидент Джордж Буш здобув усі республіканські голоси і після передвиборів в Каліфорнії він напено вже матиме достатню кількість здобутих делегатів для номінації у першому голосуванні. Співпрацівники Дж. Буша вже почали застановлятися над стратегією виборчої кампанії у пізніх літніх і ранніх осінніх місяцях.

Сенат не поспішає з ратифікацією договору

Вашінгтон. — Лідер республіканської меншости у Сенаті Роберт Дол закликав своїх колег ратифікувати американсько-совєтський договір про знищення ракет середньої і меншої дальности ще до приїзду президента Роналда Регена до Москви на чергову зустріч з Міхаїлом Горбачовим.

„Ми не маємо потреби спішити", — відповів на це лідер демократичної більшости Роберт Бирд.

„Президент заслуговує того, щоб йому пішли назустріч", — заявив Р. Дол.

„Я готовий іти йому назустріч, але є справи, які не терплять поспіху", — відповів на це Р. Бирд.

Сен. Р. Бирд сказав, що обговорення договору повним складом Сенату почнеться не скоріше 9-го травня. Зустріч на вершинах у Москві відбудеться 29-го травня — 2-го червня. Президент уже не раз говорив, що якщо до зустрічі на вершинах договір про ракети не буде ратифікований, то це поставить його в незручне становище.

За словами Бирда, перш ніж договір буде представлений на обговорення повного складу Сенату, треба відповісти на запитання, чи настоює Совєтський Союз на тому, що договір забороняє „космічну зброю". В даний час цією проблемою займаються дві сенатські комісії — у справах озброєнь і у справах розвідки. Поки вони не прийдуть до якогось висновку, договір не передадуть на обговорення повному складові Сенату.

Стає зрозумілим, що демократи хочуть добитися того, щоб Совєтський Союз підкреслив спрямованість договору проти „зоряних війн". Це дозволить демократам потім виступати проти фінансування стратегічної оборонної ініціятиви (СДІ).

У тексті договору нема ані слова про космічні системи, бо угода, підписана у грудні у Вашінгтоні Р. Регеном і М. Горбачовим стосується виключно ракет середньої і меншої дальности.

Дол попередив колег, що якщо у текст договору будуть додані будь-які нові рядки про „космічну зброю" то договір треба післати на доопрацювання і тоді взагалі невідомо, коли він буде ратифікований.

У принципі, демократи ні трохи не заперечують проти підписання договору. Їх мета — примусити Білий Дім відмовитися від створення СДІ.

ЮВІЛЕЙНІ ТОРЖЕСТВА — ВАЖЛИВА ПОДІЯ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

ВІДБУЛАСЯ ЧЕРГОВА НАРАДА КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСТВА

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. М.). — У суботу, 26-го березня, тут у приміщенні Українського Народного Союзу відбулася чергова нарада Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні. В нараді взяли участь голови та організаційні референти місцевих Комітетів 1000-ліття.

Як уже інформовано, нарада мала на меті обговорити підсумки праці Крайового та місцевих комітетів, обмінятися думками та плянами для кращої крайової координації, а також мобілізувати українську громаду до масової участи у місцевих та всекрайових святкуваннях ювілею Тисячоліття.

Гість з Англії

Перед початком офіційного відкриття наради, так би мовити, поза програмою, виступив гість з Англії Володимир Луців, який є головою мистецької підкомісії і відповідає за концерт, що відбудеться під час ювілейних святкувань у Лондоні 29-го травня ц.р. Він розповів про побудову пам'ятника св. Володимирові Великому в центрі англійської столиці, який буде відкрито у кінці травня, про видання книжки англійською мовою про українську християнську культуру та про величний концерт у королівській концертній залі Роял Алберт Голл, що є найбільш репрезентативною залею у Великобританії і містить 5,800 місць.

„Громада може працювати спільно"

Голова Ділового комітету (ДК) д-р Юрій Солтис, який проводив нарадою, відкрив збори, привітав членів Президії Крайового Комітету, членів Ділового і місцевих комітетів, які прибули з багатьох стейтів ЗСА, та попросив о. Василя Іващука, пароха української православної церкви св. Софії у Байонні, провести молитву.

Ознайомивши присутніх з порядком денним наради, д-р Ю. Солтис надав слово президентові Крайового Комітету д-рові Юрієві Старосольському. „Ми вперше зібралися в такому великому складі. Досі навіть тяжко було уявити собі, що така велика громада може працювати спільно. Нині ми маємо можливість обмінятися думками про свої досягнення, про успіхи у підготові до відзначення ювілею, порадитися, що треба ще зробити, щоб святкування відбулися найбільш урочисто, щоб привернути увагу людей інших національностей", — сказав Ю. Старосольський. Він подякував маестрові В. Луціву за участь у нараді і підкреслив, що „всім було надзвичайно цікаво почути, що набагато менша громада, ніж наша, потрапить зробити, а це додає охоти до дальшої праці". Президент Крайового Комітету побажав успіхів у проведенні наради і „від'їхати з

(Закінчення на стор. 3)

ВИСТАВКА А. КОЛОМИЙЦЯ В ПАРМІ

Парма, Огайо. — Тут у галерії Файн Артс Консолідейтед, 5244 Стейт роуд, відкрилася виставка картин відомого мистця з Чикаго Анатоля Коломийця. Виставка триватиме до 31-го травня ц.р., та буде відкрита в таких годинах: понеділок — п'ятниця від полудня до 6-ої год. вечора, суботи від год. 2 до 4-ої по полудні, а в неділі від полудня до год. 2-ої по полудні. За точнішими інформаціями слід телефонувати на число: (216) 351-4534.

У СВІТІ

ПОКЛИКАЮЧИСЬ НА НЕНАЗВАНИХ по імені американських урядових речників, деякі кореспонденти поінформували, що незабаром з Куби до З'єднаних Стейтів Америки прибуде більше число кубинських емігрантів. Говориться про 12 до 15.000 осіб. Сотні кубинців мали б вже прибути до ЗСА цієї неділі, тобто 1-го травня. Багато з них це політичні емігранти, але прийдуть багато й таких, які мають тут близьку родину. Як відомо, в 1984 році, між ЗСА і Кубою був підписаний договір в цій справі, але диктатор „острова свободи" Фідель Кастро незадовго після цього зірвав договір і повів сильну антиамериканську пропаганду, критикуючи закордонну політику Адміністрації президента Роналда Регена. Розважніші високі урядники Служби імміграції і натуралізації перестерігають Уряд у Вашінгтоні перед повторенням неконтрольованої політики еміграції з Куби, вказуючи на заворушення в тюрмах і висилку Кастром психічно хворих, які ще й досі становлять велику проблему для ЗСА.

КИТАЙСЬКА НАРОДНА Республіка, не зважаючи на пересторогу З'єднаних Стейтів Америки, продовжує висилати до Ірану зброю, амуніцію, запасні частини, а також ракети типу „Силкворм", якими Іран обстрілює міжнародні кораблі і території Іраку, Кувайту та інших країн. Крім того уряд комуністичного Китаю поінформував Вашінгтон, що він виступатиме на Раді Безпеки ООН проти ембарга на доставу зброї до Ірану. Іранську позицію підтримали також комуно-московські „миролюбці", які дали до зрозуміння, що вони також голосуватимуть проти якщо питання ембарга буде поставлене на Раді Безпеки. Китай і СССР постійні члени Ради Безпеки з правом вета. Політичні спостерігачі кажуть що китайські комуністичні керівники не бажають підтримувати в цьому випадку американського погляду. Також Франція, яка хоче бути невтральною, напевно стримається від голосування.

КЕРІВНИКИ БАГАТЬОХ арабських країн занепокоєні перспективою евентуального політичного й економічного наближення З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу. Політичні спостерігачі й аналітики підкреслюють, що СССР під теперішню пору дійсно зацікавлений поширенням співпраці із ЗСА і тому не спішиться використовувати неуспішні місії державного секретаря ЗСА Джорджа Шулца на Близькому Сході. Є навіть певні познаки, що Москва намовляє Ясіра Арафата, щоб він визнав формально Ізраїль, згідно право на існування Ізраїля, як окремої держави, а також підтримує ідею скликання міжнародної конференції для обговорення справ на Близькому Сході.

ІТАЛІЙСЬКИЙ СЕНАТ і палата громад висловили вотум довір'я 48-му з черги повоєнному урядові Італії. Як відомо, новим прем'єр-міністром в коаліційному уряді став тепер політик Християнсько-демократичної партії Чіріяко де Мота. Місцеві політичні спостерігаючі не пророкують довготривалости уряду з огляду на великі різниці в поглядах між поодинокими партіями. Наприклад колишній прем'єр-міністер і керівник Соціялістичної партії Беттіно Кракі гостро засудив вбивство заступника Ясіра Арафата в Тунісі ізраїльською розвідкою і закликав до офіційного визнання Палестинської Визвольної Організації. Керівники Ліберальної і Республіканської партії навпаки, зайняли явно проізраїльську позицію.

В АМЕРИЦІ

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА вирішив перевірити попередню постанову з 1976 року чи національні меншини мають право позивати приватні фірми та інституції за расову дискримінацію, базуючись на законі про громадські права з 1866 року. Рішення з 1976 року, якраз поширило правило цього закону й уможливило такі судові акції. Якщо Верховний Суд справді перерішить цей поширений з 1976 року закон, а деякі знавці законодавства твердять, що це є допустиме, то це буде вперше в історії новітнього судівництва, а може й вперше взагалі, що закон поширення прав меншин в ЗСА буде відкликаний.

ВИБУХ І ВОГОНЬ на підводному човні морської фльоти ЗСА на Атлянтійському океані поранили 23-ох моряків залоги. Рятувальники ще дальше шукають за трьома пропавшими членами залоги. Цей тридцятилітній підводний човен „Бовнфіш", що є одним із найстарших у фльотилії, був примушений виплисти на поверхню після того, як вогонь, спричинений вибухом, почав розповсюджувати отруйні випари. Сталася ця аварія у водах Атлянтику 160 миль на схід від Кейп Канаверал, Фльорида.

ЗАГАЛЬНО ПРИЙНЯТО В 1980-их роках, що приватні установи дають кращу обслугу, як державні. Проте ті, які мають досвід із приватними фірмами обслуг, твердять, що ця теорія є правдивою тільки тоді, коли приватні фірми мають можливість змагатися за кращу обслугу своїх клієнтів. Отже ключем до продуктивности в галузі громадських обслуг не є заміна державних на приватні фірми, але конкурування між ними.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи Лігачов на черзі?

Філіп Тавбман, кореспондент ,,Ню Йорк Таймсу" в Москві інформує у числі газети з 21-го і 22-го квітня ц.р., про померкнення зірки Єгора К. Лігачова, другої особи після Міхаїла Горбачова на кремлівському Олімпі. Тавбман пише, що Лігачов тепер значно обмежив свою активність у Політбюрі, особливо від останнього словного зудару з генеральним секретарем ЦК КПСС.

У газеті з 22-го квітня, Ф. Тавбман підтверджує, що на спеціяльній нараді Політбюра, що її скликав генеральний секретар, звільнено Є. Лігачова з усіх дотеперішніх обов'язків, запропоновано йому виїхати на двомісячну відпустку, але не позбавлено його членства у Політбюрі. Деякі високі совєтські речники заявили, що Лігачова в першу чергу атакували сам М. Горбачов, голова Ради Міністрів СССР Ніколай Рижков та інші. Загально припускають, що Політбюро на заповідженому пленумі Центрального Комітету КПСС у другій половині червня, запропонує ,,перенесення Є. Лігачова на іншу відповідальну працю", як це трапилося з іншим членом Політбюра, Борисом Єльциним раніше.

Згідно з офіційними інформаціями, обидва керівники мають зовсім протилежні погляди на справу політики ,,гласности" і ,,перебудови" совєтської економіки. Від приблизно двох місяців засоби масової інформації СССР мало інформують про активність Лігачова. На запити кореспондентів один із совєтських редакторів відповів, що Є. Лігачов не контролює більше тих ділянок, за які він ще недавно відповідав.

У відсутності в Москві Лігачова за його ділянку відповідатиме Александер Н. Яковлєв, який, згідно з опінією поінформованих осіб, є найближчим приятелем і звеличником М. Горбачова.

На протязі останніх трьох років Є. Лігачов був так званим ідеологічним арбітром компартії на найвищому рівні і відповідальним речником за сектор інформації, що тут на Заході називають урядовою совєтською пропагандою, яка включає пресу, радіо і телевізійні передачі. В останніх кількох місяцях його часто заступав у цій ділянці вже згадуваний А. Яковлєв.

Ці потягнення вказують на тривання боротьби за владу в Кремлі, головно між двома ,,суперниками", тобто між М. Горбачовим і Є. Лігачовим. Аналітики, які слідкують за подіями в СССР кажуть, що М. Горбачов у теперішній ситуації відпруження на міжнародному відтинку, головно між СССР і ЗСА, підписанні договорів про частинне роззброєння, виведення совєтського війська з Афганістану, можливости поліпшення совєтської економіки коштом інвестицій і позичок на Заході, напевно виграє змаг з Лігачовим не зважаючи на те, що його підтримує КҐБ, зглядно шеф КҐБ Віктор М. Чебріков, частинно військова індустрія, консервативні партійні кола та кар'єристи.

Політичні спостерігачі вважають, що зудар у Політбюрі спровокували статті в обороні політики диктатора Йосифа Сталіна, що були поміщені в деяких совєтських виданнях з допомогою Лігачова. Повернувшись з відвідин у Юґославії, М. Горбачов скликав поспішну нараду у Політбюрі і започаткував процес розправи з Лігачовим, спершись на статтю у газеті ,,Совєтская Россія", яка дуже категорично обороняла Сталіна, політику якого кілька місяців раніше критикував генеральний секретар ЦК КПСС. ,,Лігачов і його прихильники виступили до відкритої боротьби заскоро", — заявив під час розмови один з росіян, який не бажав бути названим. У загальному преса й інші засоби масової інформації підтримують М. Горбачова і його політику.

Очевидно, під загрозою опинилися тепер також прихильники Лігачова, в першу чергу В. Чебріков і редактор газети ,,Совєтская Россія" Валентин М. Чікін.

ЧИСЛО ЖЕРТВ У ТРІПОЛІ від експльозивного матеріялу, який був зірваний минулої суботи, 23-го квітня ц.р., досягло 70-ти осіб. Понад 100 осіб все ще перебувають у шпиталях після тяжкого чи легшого поранення. У понеділок, 25-го квітня, протестуючи проти терористичного акту, не вийшли на роботу вчителі, працівники банків та інші робітники які домагаються покарання винних, які зірвали експльозивний матеріял наладнований у тягаровому автомобілі на базарі, серед гущі цивільних людей, дуже часто непричасних до політики чи міжпартійних та міжгрупових непорозумінь. Життя в одному з більших міст Ливану спаралізоване. Дотепер ані одна з терористичних груп не взяла на себе відповідальности за вибух, але мусулмани вже поспішились обвинуватити християн в цьому нелюдяному акті. Зроблено це для розпалення пристрастей і посилення боротьби між мусулманами і християнами.

Василь Сокіл

ВАЖЛИВА ПЕРЕДУМОВА ,,ПЕРЕБУДОВИ"

II.

Насамперед необхідно відзначити, що на цьому пленумі вперше з лаконічною чіткістю було стверджено, що національне питання у СССР аж ніяк не можна вважати вирішеним, як весь час твердили, — раз і назавжди, бездоганно і остаточно.

,,В сфері національних взаємин ми багато чого бажаного стали видавати за здійснене... Ми почали забувати, що дружба народів має на меті не дружбу всіх народів навколо одного народу... В рішенні національних проблем з'явилося дивовижне поняття — 'старший брат'... Цей ходульний образ 'старшого брата'-пішов кочувати з літератури в літературу, з книги в книгу, як обов'язковий персонаж... В ті ж часи народилося таке несусвітнє поняття, як 'братні літератури', тобто всі інші літератури народів Союзу, окрім російської!" (З виступу Сергія Баруздина).

Дійсно, де ж подівся, старший брат" з переліку літератур? Чому це йому не знайшлося місця у ,,братніх літературах"? Чи не вважає старший брат нижче власної гідности стати в один ряд з меншими братами? Чи це не є закономірний наслідок нерозв'язаности національного питання з урахуванням рівних прав і інтересів усіх націй і народностей?

Роман Лубківський з гіркотою нагадує:

,,Ми добре пам'ятаємо, як недавно, в 60-ті роки запанувала теза про неперспективність інших культур, коли як про благо говорилося про 'злиття мов', а інтернаціональне ототожнювалося з безнаціональним.

Георгій Цицишвілі чітко сказав:

,,Було б самообманом твердити, що національне питання уже вирішене. Наша офіційна пропаганда в цій галузі не звільнилася від тріскотні, вигукування гасел і безпредметної фразеології. А коли нам ставало надто важко, наша пропаганда показувала на сяючі вершини комунізму".

Промовець далі спробував глибше, ніж звичайно, глянути на нерозв'язаність важливих аспектів національних взаємин. Він сказав, що національне питання не може обмежуватися проблемами мови, літератури, культури:

,,Найвідчутнішу шкоду взаєморозумінню і єдності радянських народів завдають волюнтаристські, позбавлені економічно і соціяльного сенсу дії деяких, як їх назвав товариш Горбачов, 'платних функціонерів', які зчаста ігнорують запити і потреби союзних республік".

Промовець наводить такі факти: ,,понад двадцять років керівництво і громадськість Грузії виступали проти планових завдань Москви на чайне листя, які вдвоє перебільшували реальні можливости республіки, в результаті чого прославлений грузинський чай втратив усі свої якості. Держплан СССР і досі примушує в районах інтенсивного чаївництва розвивати тваринництво, коли це несумісні речі. Понад тридцять років республіка не може переконати бюрократів з всесоюзних відомств, що в центральній Грузії найкращі умови для плодівництва, а Москва наказує там вирощувати цукровий буряк".

Промовці з інших республік торкалися так чи інакше цієї ж проблеми прав національних республік на власне планування, складання економічних проєктів:

,,З урахуванням місцевих умов. Точніше сказати, — справа полягає бодай у розширенні, якщо не у повнім наданні прав республікам господарювати не за вказівками невігласів здалека, а самим, зі знанням особливостей, запитів і потреб національних республік. У виступах промовці підкреслювали, що це найгостріша проблема національно-державного ладу."

У відповідь на спробу таких ,,платних функціонерів" подібних до секретаря ЦК КПУ Єльченка виправдати дискримінаційний по відношенні до національних мов хрущовський закон, який заохочує батьків-невігласів зневажити материну мову, промовці різко критикували антинародну позицію. Знову повторювали вони ігноровану багатьма функціонерами істину, що справа мови, літератури, культури того чи іншого народу є справою державною, а ніяк не приватною. Ще і ще раз ставлять вимогу державним законом про мову навчання ліквідувати волюнтаристське правило, яке зводить національні мови на необов'язкові, навіть антисоціялістичні речі.

А що діється на Україні навіть тепер, у пору перебудови? Вельми темперамент-

(Закінчення на стор. 4)

Микола Костко

ЮВІЛЕЙ У ХРИСТІ

Найбільшою хвалою небес і досягненням вірних на землі було б визнання з'єднення усіх українських християн у Христі, якраз у цей час відзначувань Тисячоліття введення народу русів в обійми Церкви Христа.

Бо, якщо немає різниці в Христі поміж жидовином і греком, як учимося у апостола Павла, то на якій підставі можуть існувати різниці у вірі поміж різними християнськими згромадженнями українців. Христос один і той сам для всіх. Об'єднання українців, скажемо у створенні української християнської ради, має свою велику важність і вартість не лише в площині підсилювання віри в народі, а також у створенні сили для оборони християнства і віри народу. Диявол відновив війну проти Христа заходами атеїстичного СССР, що якраз тепер, в цей час ювілею 1000-ліття християнства Київської Русі, проголошує свою ,,побожність" серед народів світу. Нинішній клич Москви, що ,,Москва є первоначало християнства Русі" (читай Рашія) перевищує змістом своєї концепції клич давнини, що ,,Москва — Третій Рим".

Ця новостворена ,,правда", підсилювана атеїстичними середовищами у різних країнах світу, ставить Москву на п'єдесталь світової уваги, а цим самим цілком заперечує історичну правду, — правду про існування окремішности українського народу і Київську державу русів, як могутній центр на Сході Европи, та правду про введення християнства в Україні. Цього ніяк не можна нехтувати. Всякі протидії цій ,,правді Москви", і ширення інформації різними окремими поусамостійнюваними християнськими середовищами українців на чужині виглядає, як зльокалізовані виступи ,,недожитків".

Москва висилає своїх ,,богослужителів" до інших держав і там, через свої атеїстичні агентури, демонстративно заманіфестовує своє християнське покликання Сходу. Такі і інші акції Москви дають українським християнам на чужині виразний виклик об'єднувати свої сили оборони.

Формальне визнання об'єднання усіх українських християнських громад створить собою новину великого значіння, що це буде акт до здійснення бажання Христа, — ,,щоби усі були одно". Цю новину підхопить увесь християнський світ, та силою своїх контактів буде голосити правду про введення християнства в Україні. Мало того, ця сила правди буде усвідомлювати світ про правдиві намагання Москви — заперечення існування української нації і будь-які її досягнення, — в ділянці культури і релігії. А також, світ докаже своїм народам, що всякі покази на телевізії про велич християнського руху, — з-поміж мурів неподозамиканих монастирів Москви, що так часто появляються у програмі, це лише зльокалізовані і дуже контрольовані недожитки християнства Росії, що їх атеїсти так обманливо використовують для своїх невияснених ще політичних цілей.

Відомим є, що великий князь Володимир заявив своїм актом хрищення, що віднині ми усі сталися одне в Христі. І відомим є також і те, що нарід, хоч порозділюваний територіяльно силами обставин часу і сусідів України, залишився вірний ідеям великого Володимира. Але впливи чужих і час залишили собою певні відбитки. Окремі територіяльні громади поусамостійнювалися, а також постали і нові християнські середовища українців.

Історія часу доказує, що невидима рука Провидіння виводила українців з рідних областей у край за море, де немає жодних чужих шкідливих впливів у релігійне життя вірних, протягом останньої сотні років (1888-1988), щоб діти Руси зорганізовувалися в одне. Щоб зникли впливи варшавської і будапештської орієнтації, та всякі окремішності; але провідні центри тих громад вірних не мали такої візії. Слова великого Митрополита Андрея, до цієї якраз теми, — з'єдинення, — падали, немов зерно в бурян.

Нація вимагає організування українських хрестоносців, щоби об'єднували цю святість віри в народі. А це буде найбільший пам'ятник нашого часу. З'єднуймо собі християн інших народів, якраз своїм власним з'єдиненням. Нехай вони своєю силою допомагають нам оборонитися перед навалою атеїзму Сходу. Або прилучуймося з'єдинені до інших, уже діючих християн у лавах воїнів Христа у війні проти диявола та вносімо правду про нас і про наше українське християнство.

Недавно, померлий президент Тайвану, — Чіянг Чінґкуо писав Папі Павлові II, у відповідь останньому на його новорічний заклик до миру і свободи релігії, кажучи, що віра є цим знаряддям, яке культивує душу, а всі інші етнічні, моральні і духові кермуючі співвідношення між людьми можуть бути встановлені самими людьми. Без заховування цієї фундаментальної правди не може бути гармонійного співжиття у родині, в громаді, в нації і також у міжнародному співвідношенні. Чіянг також підкреслив важність релігійної свободи, — щоб люди могли розвинути свою власну свідомість і працювати разом в любові, та в жертвенності для потреб спільного добра. (,,Фрі Чайна Джорнел").

З цього можемо витягнути есенцію науки, що спільність у вірі українських християн культивує душу нації, а всі інші співвідношення можуть бути встановлені і узгіднені людьми. Свобода у виявлюванні, чи у заманіфестовуванні віри у релігійних практиках, ніяк не змушує католиків статися баптистами, або православних статися католиками, бо Христос кликав — ,,Прийдіть до Мене всі", а якщо ми направду з'єдинені в Христі приходимо до нього, то яка різниця в яких строях. З одного боку самі строї становлять різниці, ті людські витвори, а з другого, територіяльні походження, ті чужі впливи. Але ,,духовість нації" закликає своїми потребами до спільного думання, до спільної застанови і спільних рішень-постанови, бо лезо меча СССР проти українського християнства і проти українського націоналізму є однаково загострене для усіх, — словом, нас нема.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Технологія на терезах історії

Оповідають, що один відвідувач стародавніх Атен спитав свого господаря дому, як це пояснити, що атенці чваняться своєю демократією, коли більшість мешканців Атен становлять невільники? На це господар дому, з непритаєним почуттям ображеної гідности, відповів, ,,коли наші прядільні будуть крутитися самі, ми не будемо потребувати невільників".

Але людству забрало поверх 2000 літ, щоб зліквідувати невільництво. І цього великого діла довершила не політика, не релігійні провісники, не суспільники та філософи, а нова вітка технічного знання, відома під назвою технології. Коли, проте, світ застукала індустріяльна революція в XIX сторіччі і нова верства капіталістів була зайнята вирощуванням майна при допомозі технології; колишні невільники та кріпаки ставили їй завзятий опір. Бо технологія зміняла їх доцьогочасне, усталене та безпечне русло життя на страхітливе мариво чогось нового та незбагненного. Ті люди нежданно були витручені з колісниці їхніх вікових традицій, способу заробітку та сільських садиб та перемішені до перенаселених, брудних і небезпечних міст та гуркітливих фабрик.

Не слід тому дивуватися, що деякі з них зчиняли бунтарський спротив проти спричинника тієї зміни — машини. Вони розбивали її важкими молотками та домагалися повороту до давнього життя. Історія західньої цивілізації була позначена постійною динамічною напругою поміж потребами громадян, власниками федеральних посілостей національних держав та індивідуальними правами одиниць.

Винахід стрільного пороху та гармат дали змогу королям побороти магнатів та шляхетських феодалів і створити національні держави. Нові засоби технології та нова техніка збирання та маніпулювання грішми дала змогу королям створити сильні армії, яким не могли протиставитись узброєні барони в полі бою та захистити, перед нищівною силою пороху, оборонних мурів своїх замків. При допомозі гармат та найманого війська королі стали справжніми володарями своїх держав, а доцьогочасні аристократи їхніми дворянами.

Технологія стрільного пороху забрала багато часу, щоб стрясти із себе містерійне рядно та стати зрозумілим і приступним для звичайної людини. Коли це сталося, почалися революції. Це не значить, що не було революції перед тим, але з рушницею у руках селянські батраки та міське шумовиння мали більше шансів стати вдалими революціонерами.

Нова технологія вітрильного мореплавства дала змогу европейцям відкрити оба континенти Нового Світу та їх заселити. Заавансована технологія пальної зброї дозволила колоністам Нового Світу зводити війни з професійними арміями на майже рівній стопі. Добровольча армія Джорджа Вашінґтона програла майже всі битви з англійською армією, але виграла війну. Якщо б, проте, англійці мали рушниці, а колоністи луки й ціпи, то й вислід війни був би напевно інший.

У Франції міська товпа не тільки завалила старий монархічний устрій Бурбонів, але зуміла зорганізувати великі армії з молодими генералами, які потрапили побороти найкращі европейські армії з професійними старшинами на чолі.

І тут знову вирішним фактором стало те, що королі втратили монополію пальної зброї, яка дозволила провідникам Французької революції створити та озброїти свою власну армію.

Подібна проблема лягла в основу В'єтнамської війни. В 1960-их роках, коли збільшилася американська військова пов'язаність у В'єтнамі, більшість американців вірила, що добре озброєна американська армія не матиме великих труднощів у війні з невишколеними та слабо озброєними в'єтнамськими комуністами. Але виявилося дуже скоро, що ті комуністичні революціонери були озброєні модерними автоматичними рушницями, мінометами, ракетними стрільнами та іншими воєнними технологічними пристроями. Використовуючи цю зброю, з відповідним знанням топографії воєнних теренів, Південносхідньої Азії, ті невишколені напівобдерті та голодні сільські революціонери змусили модерну американську армію до капітуляції.

Терористичні акції палестинців, що проходять із щораз більшою інтенсивністю та жорстокістю на Близькому Сході та в Европі, доказують, що при допомозі модерної технології можна заатакувати кожну ділянку державної структури. Немає сумніву, що ізраїльська армія, — це одна з найкраще озброєних армій світу. Але й вона не в силі протидіяти терористичним акціям палестинців, які при допомозі дешевих пластичних експлозійних засобів загрожують у повітрі струменевим літакам та створюють атмосферу постійної небезпеки та терору.

Військові війни на Близькому Сході не мають вирішного значення тому, що існує можливість ведення паpамілітарної терористичної акції через контрабанду смертоносної зброї до пасажирських комерційних літаків.

Електронна технологія дійшла на наших таки очах до такої стадії розвитку, що державні агенції та великі промислові підприємства мають змогу слідкувати за кожним словом пересічного мешканця даної країни, без його відома та свідомости. Ця технологія не осягнула

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Роман Осінчук

Т-ВО СВ. СОФІЯ ТА ТИСЯЧОЛІТТЯ РУСИ-УКРАЇНИ

I.

Переступаючи поріг 1988 року кожний день наближає нас до цієї історичної дати, коли тисяча років тому св. Володимир Великий, за словами Іларіона, першого київського Митрополита-русина, у своєму ,,Слові о законі й благодаті" великий каган, себто цар, впровадив християнську релігію у розлогій тоді Русі-Україні та офіційно встановив у своїй тодішній Українській державі християнську Церкву. ,,Слово" Іларіона, як це слушно підкреслив на останньому Мирянському Конгресі в Римі у своїй доповіді наш відомий журналіст і науковець, ред. Михайло Лемкович-Добрянський, — це просто маніфест, що проголосив постання русько-української нації.

І саме в часі початих уже тут, на еміграції, деяких відзначень цього славного Тисячоліття Христової Церкви в Русі-Україні, на жаль, далеко від Батьківщини, якже боляче ми відчуваємо сьогодні неприсутність серед нас цього незабутнього нашого першого Патріярха Помісної Української Католицької Церкви, ісповідника віри, св. п. Кир Йосифа, якого 7-го вересня 1984 року Всевишній покликав до Царства Небесного, на 93-му році трудящого та незвичайно мученичого життя. Сам він, Патріярх Йосиф, вже десять, а то й більше років перед своєю смертю почав приготовлятись та й нам усім нагадувати при зустрічах з нашими єпископами й науковцями про відзначення згаданого Тисячоліття. А до цього він приготовлявся від часу своєї появи у столиці Вселенської Церкви, Римі.

Найперше вибудував храм св. Софії та вбрав його в мистецькі, мозаїкові шати, рівночасно побудував теж і дім для християнської науки, Український Католицький Університет ім. св. Климентія Папи, а поступово й інші установи, створивши в Римі український релігіозний центр. Від свого пам'ятного історичного виступу на II Ватиканськоу Соборі постійно змагався за встановлення патріярхату для своєї Церкви-мучениці, щоби таким чином її зміцнити у діяспорі, краще об'єднати та поставити її на належному місці в центрі три чвертьбільйонового католицького світу, як однієї з найбільших католицьких Церков східнього обряду, а рівночасно й дати моральну допомогу для нашої катакомбної Церкви на Батьківщині, яка в тих важких умовинах большевицької дійсности існує, працює, а то й зростає і поширює свої впливи навіть на інші народності, зокрема росіян.

З цією метою Патріярх Йосиф на IV Єпископському Синоді УКЦеркви 1969 року в Римі перевів ухвалу створення патріярхату УКЦеркви та представив до затвердження Папі Павлові VI. Не одержавши такого затвердження Кир Йосиф на домагання деяких єпископів, священиків і загалу мирян у 1975 році прийняв гідність Патріярха та не зважаючи на всякі труднощі ватиканських кіл чи й на жаль, деяких наших єпископів, постійно змагався за затвердження згаданого патріярхату у Ватикані та боровся аж до смерти за ,,справедливу справу" як це ствердив сам Папа Іван Павло II під час похорону св. п. Кир Йосифа. Ми тепер бачимо самі, що наша Церква, завдяки проводові, праці й ентузіязмові Патріярха Йосифа об'єднала своїх вірних, зміцнена внутрі та зискала на престижеві й популярності серед всього католицького та цілого християнського світу. В 1982 році Патріярх Йосиф вже тоді знеможений так окреслив завдання патріярхату на одній зустрічі з вірними: ,,Патріярхат, видіння ваших віруючих душ, стався для вас живою дійсністю. Таким для вас хай залишиться у майбутньому. Але патріярхат існує! За ним уже чотириста років змагань, за ним вісім років дійсности, а перед ним тільки визнання Апостольського Вселенського Престола".

Саме в місяці лютому минуло 25 років від тієї щасливої хвилини, коли повернувся із московської каторги до своєї Церкви й своїх вірних наш Патріярх Йосиф, якому, на жаль, доля не дозволила бути з нами в часі нашого великого свята — Тисячоліття Християнської Руси. Проте, залишаючи цей світ, він залишив нам усім своє батьківське завіщання, в якому, як добрий батько, каже любити свою Церкву та продовжувати змагання за затвердження патріярхату, кажучи: ,,І вас, мої возлюблені діти благаю ніколи не відкажіться від патріярхату своєї страдної Церкви, ви живі існуючі її діти".

Але крім завіщання він залишив та дав нам під опіку розбудовані ним інституції, які мають дальше розвивати його ідеї та працювати для дальшого росту нашої Церкви й постійно продовжувати змагання за затвердження патріярхату та, як казав Патріярх Йосиф, науковою і культурною працею класти підвалини нашому національному й державному життю. Крім згаданого вже Собору св. Софії та Українського Католицького Університету, бібліотеки, музею, ще є Колегія св. Софії для питомців (яких в цьому році є 14), храм Жировицької Божої Матері та свв. Сергія і Вакха з патріяршим двором, монастир ОО. Студитів та інше. Згадані інституції продовжують свою працю під проводом теперішнього Блаженнішого Патріярха Мирослава Івана та його найближчих співпрацівників й Синоду Ієрархії УКЦеркви в діяспорі. Ці патріярші інституції вимагають від нас усіх моральної та великої матеріяльної, постійної допомоги.

Але св. п. Патріярх Йосиф думав і про це, згадуючи такими словами: ,,Половина часу моєї волі була присвячена, щоби здобути для нашої Церкви й народу Український Католицький Університет та Собор св. Софії та створити Центр для українського паломництва у Римі. Друга половина мого часу на волі, щоби запевнити згаданому Центрові та інституціям леґальну фінансову базу".

Закінчення буде.

ЮВІЛЕЙНІ ТОРЖЕСТВА — ВАЖЛИВА ПОДІЯ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

(Закінчення зі стор. 1)

почуттям, що ми є одна велика громада, що ми живемо єдиним наміром — гідно відсвяткувати Тисячоліття нашого Християнства".

В центрі уваги — заключні святкування

З великою увагою присутні вислухали звіт голови Ділового Комітету д-ра Ю. Солтиса про діяльність Комітету. За три роки свого існування ДК провів 17 широких засідань у Ню Джерзі, Філядельфії, Вашінгтоні, Бавнд Бруку, Ню Йорку та не менше вужчих нарад президії ДК і членів комітету у Вашінгтоні. На всіх цих нарадах і засіданнях обговорювалися справи, зв'язані з відзначенням ювілею Тисячоліття Християнства. Завдяки наполегливій праці комітету нині у ЗСА є 42 стейтові, метрополітальні і місцеві комітети Тисячоліття, які успішно працюють.

Постійно в центрі уваги ДК є підготова до заключних святкувань у столиці ЗСА. Успішно пройшла акція „Писанка": під час Великодніх свят кожному членові Сенату і Палати Репрезентантів була подарована писанка з відповідним **написом, щоб звернути увагу** американського політичного світу, що цьогорічний ювілей введення християнства **є святом українського, а не російського народу і пригадати про переслідування Совєтським Союзом Церков в Україні.**

Заходами Крайового Комітету у грудні минулого року внесено до Сенату і Палати Репрезентантів дві резолюції однакового змісту з закликом до американських законодавців і членів Уряду ЗСА не брати участи у святкуваннях в СССР 1000-ліття Християнства, поки Українські Католицька і Православна Церкви в Україні є заборонені. Д-р Ю. Солтис нагадав, що неділя, 29-го травня, є проголошена Молитовним Днем пам'яті Тисячоліття Християнства Київської Руси-України і попросив усі стейтові, метрополітальні і місцеві комітети разом з отцями парохами і настоятелями зорганізувати Богослуження по всіх наших церквах, щоб зробити цей день Днем єдности українців у цілому світі.

Крайовий Комітет був співавтором величавих концертів, присвячених ювілеєві, що відбулися в Ню Йорку і Атланті. Концерти влаштувала Фундація ім. Мазепи у співпраці з УНСоюзом. В Атланті кожний американець, що був на концерті, дістав матеріяли-інформації про Тисячоліття. Крім того ДК є також співспонзором видання Довідника про Тисячоліття англійською мовою, що виходить у видавництві „Смолоскип".

Другий рік члени ДК беруть участь у конференціях релігійних радіопересилань у Вашінгтоні, роздаючи при тому матеріяли про наше Тисячоліття.

Важко у короткому газетному звіті розповісти про всі ті корисні справи, що їх зробив і робить Діловий Комітет і особливо його голова д-р Ю. Солтис. Тут і успішна протисовєтська акція у Скрентоні у зв'язку з приїздом туди чотирьох ієрархів Російської Православної Церкви, і виступи на американській телевізії, в радіо і пресі, і контакти з Грецькою Церквою у ЗСА у справі підтримки ідеї українського Тисячоліття, і участь у зборах, нарадах, святкуваннях у різних містах, і канцелярська праця, особисті, листовні та телефонічні контакти, і видання брошури про наше Тисячоліття англійською мовою, висилання її до відділів, організацій, і авдієнції у наших владик, щоб інформувати їх про працю Комітету. Подиву гідним є активна праця д-ра Ю. Солтиса. І своєю активністю він заохочує інших членів Крайового, місцевих комітетів. „Якби наші брати в Україні могли зробити одну десяту відсотка того, що робимо ми на еміграції, вони напевне були б щасливі", — сказав Ю. Солтис.

Перша реакція Києва

Як завжди, діловим був і виступ д-ра Богдана Футея — голови Організаційної комісії. Він розповів про атмосферу, в якій доводиться працювати членам Крайового Комітету. Підготовою до відзначення Тисячоліття наша громада об'єднала всіх ворогів, як у ЗСА, так і в СССР — червоних і білих, церковних і державних властей, атеїстів і віруючих. Якщо досі вони діяли окремо, то тепер об'єдналися і спільним фронтом намагаються протистояти нашому святкуванню. З цією проблемою нині доводиться зустрічатися на кожному кроці, особливо у Вашінгтоні, куди перенесено центр святкувань як українських, так і російських. **Складається враження,** що це добре спланована акція Москви: з однієї сторони об'єднати разом „білих" і „червоних", а з другої — роз'єднати українців. І ми мусимо бути свідомі цього. Вийшли наверх і русофіли, що працюють у державних, урядових чи наукових установах американської столиці. „Ми даємо собі з ними раду, але щоб і надалі інтенсивно працювати — маємо замало ресурсів, бо кожна акція вимагає немалих грошей", — сказав д-р Б. Футей.

Доречно тут згадати про реакцію Києва на діяльність Крайового Комітету. **Член Політбюра ЦК Компартії України і голова Президії Верховної Ради УССР Валентина Шевченко** та десять депутатів надіслали листа на ім'я сенатора Денніса ДеКонсіні і конгресмена Вілліяма Ліпінського, в якому вони заперечують, що в СССР переслідують віруючих і Церкву, і твердять, що, згідно зі совєтською конституцією, в Совєтському Союзі „немає людей, які перебувають в ув'язненні чи переслідуються за релігійні переконання", а також, що „закони, які проголосили відокремлення церкви від держави, невтручання державних органів у внутрішні справи церкви, суворо дотримуються". Чого варта ці запевнення, всі ми добре знаємо хоч би з недавніх виступів у ЗСА і Канаді борця за права УК-Церкви в Україні Йосипа Терелі. **Лист В. Шевченко є реакцією на документ Державного департаменту щодо переслідувань наших Церков, а також на дві резолюції, внесені до Сенату і Палати Репрезентантів з закликом до законодавців і членів Уряду ЗСА не брати участи у московських святкуваннях нашого ювілею. Реакція є нормальною і вона ще раз підтверджує, що праця Крайового Комітету є потрібною і корисною.**

Д-р Б. Футей повідомив, що у Білому Домі плянується провести спеціяльну конференцію на тему переслідування релігії в СССР ще до того, як президент Р. Реґен поїде до Москви на вершинну зустріч з Міхаїлом Горбачовим. „Ми, як американські громадяни, — сказав д-р Б. Футей, — повинні домагатися, щоб Президент на зустрічі з М. Горбачовим порушив справу про леґалізацію наших Церков в Україні". Згадав він і про демонстрацію і протестаційний марш проти т. зв. „святкувань 1000-ліття Християнства" у Москві, заплянованi на 5-го червня, і попросив, щоб громади провели подібні акції у своїх місцевостях 5-го або 12-го червня. Цілий тиждень, від 5-го до 12-го червня, відбуватимуться „молитовні стійки" перед совєтською амбасадою в американській столиці як протест проти переслідувань наших Церков в Україні. Крім того, нашим гаслом повинно бути „Чому не святкуємо в Києві?" Адже урочисті відзначення 900 і 950-річчя Хрищення **України відбулися в Києві,** а 1000-ліття — чомусь у Москві. Своє слово проти поїздки на святкування будь-якої американської делеґації повинні сказати і наші владики.

У своєму виступі д-р Б. Футей зупинився і на концерті української релігійної музики, що відбудеться 19-го червня у протестантській катедрі, і на заключних **святкуваннях 7-9-го жовтня** у Вашінгтоні, порушив ряд інших важливих питань, зв'язаних з ювілеєм, зокрема справу про випуск поштової марки зі зображенням св. Володимира Великого. Саме цього уже довгий час добиваються від поштового уряду російські еміґранти, щоб таким способом привласнити собі наше Тисячоліття.

Учасники наради оплесками схвалення зустріли заклик д-ра Б. Футея „забути, католики ми чи православні і всі разом, як одна велика родина, величаво відсвяткувати наш славний ювілей".

Сенатори і конгресмени захоплені писанками

Про великий успіх акції „Писанка" розповіла голова Комісії зв'язків з урядом Надя Комарницька-МекКоннелл. „Писанка — єдина річ, яку росіяни не забрали нам, хоч уже добираються і до писанки, — сказала вона. — Писанка є символом відновлення. Тому даруючи її сенаторам і конґресменам, ми говорили, що просимо їхньої допомоги у відновленні наших Церков в Україні". Розповіла вона і про виставку писанок та ікон, про успішну пресову конференцію і прийняття з нагоди цих виставок. Присутні на нараді щиро поздоровили Н. Комарницьку-МекКоннелл і д-ра Б. Футея з вдало проведеною імпрезою.

„Концерти будуть цікавими"

Голова Мистецько-імпрезової комісії інж. **Юрій Повстенко** докладно розповів про виконану працю і про те, що плянується зробити, щоб заключна стадія наших святкувань у Вашінгтоні **пройшла на високому рівні** (програма святкувань надрукована у нашій газеті з 25-го березня ц.р.). Саме на Мистецько-імпрезовій комісії лежить уся відповідальність. „Концерти будуть цікавими, в них буде вся душа українського народу, — сказав Ю. Повстенко. — У мистецькому світі росіяни є, можливо, сильнішими, ніж вони є у політичному світі. Наприклад, Ростропович поставив недавно оперу „Борис Ґодунов", яка коштувала понад 1 мільйон долярів. Наші героїчно-урочисті картини з опери „Ярослав Мудрий" Георгія Майбороди будуть не на нижчому, а на вищому рівні, бо ми маємо кращих солістів і в десять разів кращий хор". З новою програмою виступить Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка (диригент Володимир Колесник). Це також буде концерт урочисто-героїчного характеру, пов'язаний з нашою релігійною музикою. „Все йде дуже добре! Всі виконавці ставляться до концерту з великою відповідальністю", — запевнив Ю. Повстенко.

Комітет потребує фінансової допомоги

Однак „кожна акція, виставка, концерт, — сказала голова Фінансової комісії Уляна Дячук, — вимагають не лише великого вкладу праці, але й фінансових засобів". Вона розповіла, що торік комісія почала інтенсивно збирати фонди: розіслала 20,000 звернень до читачів „Свободи", „Українського Тижневика", до поодиноких осіб, до фінансових установ, братських союзів, кредитівок. На цей заклик уже відгукнулася кредитова кооператива „Самопоміч" з Ню Йорку і пожертвувала 5,000 дол., український банк „Певність" з Чикаго (2,500 дол.), кредитівка з **Джерзі Сити (1,000 дол.).** Досі всі прибутки становили майже 83,500 дол., а видано 45,000 дол. На одну лише акцію „Писанка" було видано коло 20,000 дол. Комітет постійно перебуває у фінансових клопотах. Три концерти у Вашінгтоні коштуватимуть 150,000 дол. Тому Комітет просить вже тепер замовляти квитки на всі три концерти, щоб наперед покрити частину видатків (ціни і адреса подані у „Свободі" з 25-го березня ц.р.). У. Дячук від імени Крайового Комітету звертається до всіх наших читачів, до всієї української громади підтримати комітет фінансово, щоб завершити справу величних святкувань ювілею нашої історії.

Редактор Андрій Білик, **голова комітету Публічних** зв'язків, зупинився на організаційних аспектах відзначувань, розповів про пляни на наступні 2-3 місяці.

Слово — делегатам

Значна увага на нараді була приділена звітуванню делеґатів — голів, їх заступників або організаційних референтів місцевих, стейтових Комітетів Тисячоліття, які прибули з багатьох міст ЗСА. Про свої успіхи у підготові до святкувань, про те, що вже зроблено і що плянується зробити найближчим часом розповіли О. Безкоровайний і Володимир Квас (Керґонксон, Н. Й.), д-р Павло Джуль (Дітройт), Володимир Чупівський (Арізона), д-р Юрій Кульчицький (Клівленд, Огайо), Рома Гайда (Бриджпорт, Конн.), Володимир Соляк (Гартфорд, Конн.), о. Василь Іващук (Байон, Н. Дж.), д-р Богдан Гнатюк (Філядельфія, Па.), Володимир Білик і Мирон Піньковський (Джерзі Сити), д-р Роман Гуглевич (Ню Йорк). Комунікат для преси прочитав мгр Іван Скочилас (Філядельфія). Про календар святкувань і працю та пляни багатьох комітетів наша газета писала і постійно пише, тому обмежимося лише найголовнішим з виступів окремих делеґатів.

В єдності — сила народу

Найголовніше, що турбує громади, — це спільні Богослуження з участю ієрархів та духовенства всіх наших Церков. Українці у діяспорі розуміють, що святкування ювілею християнства могло б стати першим кроком на шляху до єдности, не залежно від релігійних переконань чи політичних поглядів. Про запляновані відслуження спільних Молебнів говорили у своїх виступах представники комітетів Тисячоліття Ню Йорку, Керґонксону, Ню Джерзі, Бриджпорту, Філядельфії, Гартфорду та інших осередків.

Особливо великих „успіхів у справі об'єднання громад досягли у Бриджпорті, Конн. Заслуга в цьому, у першу чергу, голови комітету Роми Гайди. „Ми поставили собі за мету об'єднатися, — розповідала вона. — Це вперше, коли всі громади співпрацюють. Співпрацюють з нами і духовні отці трьох парафій — двох православних і католицької. Ми хочемо, щоб ті, що святкують Тисячоліття, відчули духовну віднову, радість і гордість, що ми можемо спільно відзначати цей великий ювілей, як одна родина".

Тепер легко сказати „ми поставили собі за мету". Слухаючи Р. Гайду, ніхто, мабуть, і не задумувався, **скільки праці вклала вона,** щоб з'єднати людей різних віровизнань, щоб можна було отак просто сказати „співпрацюють з нами і духовні отці". Ентузіязм, працьовитість, дипломатичний хист Роми Гайди можна тільки подивляти. Не кожному це вдається. Та й умови не скрізь однакові. І отці духовні різні.

„Ми повинні показати тепер нашу єдність, але нам іноді тяжко говорити зі священиками, а ще тяжче з владиками", — з сумом констатував В. Чупівський з Арізони. І з ним не можна не погодитися. На шляху до доброї справи, особливо коли йдеться про єдність громад, знаходяться ще сили, які протистоять цьому. Навіть шкодять, працюючи — свідомо чи несвідомо — заодно з „воріженьками" нашими.

Не те слово

Проблему зі спільним **Молебнем мають і в Гартфорді.** Не доходить тут до повного порозуміння із-за назви. „Тому ми мусимо міняти назву, щоб наші парохи не мали клопоту зі своїми єпископами, і замість 'Молебень' говорити про спільне моління", — сказав заступник голови Гартфордського комітету Володимир Соляк.

Проблема дійсно серйозна, хоч для нас вона стара як світ: **не та назва, не те слово.** І якщо гартфордська громада зможе змінити слово „спільний Молебень" на „спільне моління", то перешкоди, щоб спільно помолитися, не буде. А що їм це вдається, можна не сумніватися. Хоч би тому, що оба слова мають спільний граматичний корінь „мол". Що до кількости літер (вісім і сім), то і тут, при бажанні, можна дійти до згоди: відкинути, від біди, м'який знак (без нього слово 'Молебень' дуже часто вимовляють і навіть пишуть люди як світські, так і духовні).

Сміх цей — крізь сльози, бо, як кажуть, було б смішно, якби не було так сумно. І не тільки сумно, але й болюче. Стоїмо перед лицем Тисячоліття Християнства і замість того, щоб думати про духовну віднову, про те, який слід про наш славний ювілей залишимо в історії, що передамо у спадок нащадкам, замість того, щоб спільно — українці-католики з українцями-православними — молитися і просити єдиного для нас усіх Господа Бога, щоб дав нам силу вистояти у боротьбі за існування, щоб спрямувати всю нашу енергію проти ворожих зазіхань, ми змушені витрачати дорогоцінний час і думати над тим, яке слово вжити — Молебень чи моління, щоб дістати о'кей-дозвіл спільно помолитися. Чи це не національна трагедія?

Честь і хвала бріджпортцям і гартфордцям, **десяткам** інших громад, нашим душпастирям — рядовим армії Христової, які, розуміючи важливість цієї історичної події, не покладають рук, шукаючи виходу з зачарованого кола.

Ми не гості тут, ми — співтворці!

Ще одну цікаву думку висловив В. Чупівський. „Ми маємо серед українців, — сказав він, — багато людей, які зробили великий вклад в американську культуру, науку, мистецтво, але ми слабо пропагуємо це. Наші науковці є в кожному університеті ЗСА, але чи знають в Америці, що вони українці?" Він розповів, що комітет Арізони плянує провести в одному з музеїв виставку, на якій будуть представлені чотири доби історії України. Під час виставки буде показано вклад українців у розвиток науки і культури ЗСА — нашої другої батьківщини. „Ми повинні доказати американцям, що ми не гості в цій країні. Ми — її співтворці!" — сказав на закінчення В. Чупівський.

Цей задум українців Арізони заслуговує на увагу. Жаль лише, що досі ми про це рідко думали. А вклад нашої еміграції в будь-яку ділянку американського життя справді великий.

Де ви, українці?

Голова громадського комітету Клівленду, Парми і околиць д-р Ю. Кульчицький показав зменшену копію **автобусної афіші** з повідомленням про наше Тисячоліття (автор проєкту мистець Володимир Свириденко). Замовлено 200 таких афіш-написів на довжину автобуса. Це значить, що у Клівленді протягом травня 200 автобусів будуть рекламувати повідомлення про наш ювілей. Крім того **компанія обіцяла, що 100** автобусів будуть мати цю **афішу і протягом червня, при** чому безкоштовно. Д-р Ю. Кульчицький роздав учасникам наради „Бюлетень 1000-ліття Християнства України-Руси", ч. 1 за лютий 1988 року, що його почав видавати громадський комітет Клівленду й Огайо.

Цікавим було його повідомлення про те, що до них зголошуються люди українського походження, які, дізнавшись, що вони українці, горнуться до громади, хоч досі не брали участи у громадському житті. „Такі люди напевне є в кожному місті, але не всі вони знають про своє українське походження, тому варто було б відшукувати їх і залучувати до наших громад, — вніс пропозицію д-р Ю. Кульчицький. — Багато з них мають високу освіту, працюють у різних ділянках і могли б принести нам велику користь".

Прелеґента підтримали Н. Комарницька-МекКоннелл і мгр І. Скочиляс, який в імени Крайового Комітету закликав усіх українців розшукувати таких людей і допомогти їм знайти своє місце в нашому суспільстві.

Успішна, корисна, ділова

Такими словами можна схарактеризувати цю чергову нараду. Вона була успішною під кожним поглядом. Широкий обмін інформаціями, думками, безперечно, сприятиме це більшій активності громад, дасть змогу використати у себе все те краще, цінне, що є в інших осередках. Промови були діловими, короткими і це дало можливість виступити 22 особам. Похвальним є і те, що з них 21 учасник (95.5 відсотка!) виступав українською мовою (на жаль, останніми роками все частіше трапляються випадки протилежних співвідношень, бо серед нас уже появилися свої щербицькі, вуха яких ріже „мужицька" рідна мова). Це також доказує, що у проводах як Крайового, так і місцевих комітетів Тисячоліття є люди, яким не **байдуже все, що рідне, які не** тільки активно працюють, але й показують приклад, як треба оберігати наші культурні надбання, до яких належить і рідна мова.

Д-р Ю. Солтис подякував УНСоюзові за гостину і за поміщення у „Свободі" інформацій Крайового Комітету.

Молитвою, яку провів о. В. Іващук, закінчено ці 18-ті з черги сходини.

Технологія...

(Закінчення зі стор. 2)

це вершка свого розвитку, простоти та доступу, які дозволили б пересічній людині захистити себе перед незаконним підслухуванням. Але найближче майбутнє несе багато несподіванок. Одною з них слід вважати т. зв. ліки правди, що їх сьогодні при допитах в'язнів уживають у цілому світі, щоб видобути від них потрібні інформації, які колись видобували жорстокими засобами середньовічних тортур.

Наша дійсність нагадує нам віщування авторів наукової фантазії, якими вони кормили нас протягом останнього 50-річчя, на чолі з повістю „Рік 1984", Джорджа Орвелла. Світ 1987 року став вже дійсністю! Футурологи бояться, що модерна технологія загрожує найціннішому привілеєві людини — його особистій свободі. У висліді, вона може забити в нас почуття людськости та звести нас до статистики.

РАДА БЕЗПЕКИ ОРГАНІЗАЦІЇ Об'єднаних Націй прийняла у понеділок, 25-го квітня ц.р., резолюцію, якою ООН осуджує і нап'ятновує Ізраїль за вбивство близького співробітника Ясіра Арафата і керівного члена Палестинської Визвольної Організації на території Тунісу. Як відомо, Халіля ель-Вазіра правдоподібно застрелили працівники ізраїльської розвідчої служби Моссад, хоч офіційно ізраїльський уряд, ані не підтвердив, ані не заперечив тієї інформації. З усіх 15 членів Ради Безпеки ООН, 14 голосували за резолюцією, а З'єднані Стейти Америки стримались від голосування. Виступаючи на Раді Безпеки, представник американської делеґації Герберт Окун заявив, що ЗСА не можуть приєднатися до тих держав, які голосують за резолюцією тому, що нею засуджується посередньо Ізраїль, а акти агресії арабських країн проти Ізраїля не приймаються до уваги.

РЕЧНИКИ СМИТСОНСЬКОГО інституту подали до публічного відома, що 12-го липня ц.р., у приміщеннях Гіршгорн музею і городі скульптур у Вашінгтоні відкриється виставка 90 картин совєтських мистців раннього XX століття. Це в рамках угоди про культурний обмін з 1985 року між ЗСА і СССР.

Важлива...

(Закінчення зі ст. 2)

но і переконливо письменники, педагоги вже більше року волають до совісти своїх земляків, щоб отямились, згадали якого батька матері вони діти, а, — тільки послухайте? — Що сказав Борис Олійник:

„В Запоріжжі трупа одного з старших українських театрів, — театру імени Щорса на загальних зборах 8 січня цього року вирішила стати... російським театром. А обласна газета молоді „Комсомолець Запоріжжя" в числі за 8-ме лютого звернулася до читачів: „Чи влаштовує тебе видання нашої газети лише українською мовою?"

Мовляв, тобі хрущовський закон дає повне право відмовитися від рідної мови. А ми тобі провокаційно підказуємо, що слід робити...

Чингіз Айтматов свідчить на прикладах не тільки Киргизії, що:

„Проваджуваний вже багато років принцип добровільности призводить до відмирання національної мови і поступової єдиномовности... Розуміється, принцип добровільности припускає деяку свободу особи, свободу уподобань, але, повторюю, при відсутності національних шкіл і дитячих садків, тобто, при відсутности вибору, така добровільність виявляється фікцією. Саме тому я підтримую пропозицію про надання національним мовам у всіх республіках законодавчого статусу".

Про це говорили українські письменники Ю. Мушкетик, Б. Олійник, Р. Лубківський, білорус Н. Гілевич, лотиш Я. Петерс, росіянка М. Ганіна.

Хоч росіянин С. Баруздин виступав одним з перших, він у кінці виступу поставив давно невистачальну крапку на розумінні історії національних взаємин:

— „Звертаючись до історії, ми повинні відмовитися від лозунгового постуляту, ніби всі народи і народності істинно добровільно приєдналися до Росії... Так, одні добровільно. А інші — насильно. Росія була тюрмою народів., — не треба цього забувати. Навіщо ж насильно переробляти історію? Події останніх літ — Алма-Ата, Прибалтика, Якутія, кримські татари, загрозлива проблема Нагірного Карабаху, — всі ці синтоми тривожні. І я гадаю, ми несемо спільну відповідальність з нашою ідеологічною службою, з нашим партійним керівництвом за те, що ці проблеми, як і багато інших, перебувають у нас у стані застою.

* * *

На пленумі виступив 41 письменник! Усе, що вони, одні запально, інші стримано говорили і пропонували, свідчить про їхню свідомість по-справжньому сприяти успіхові перебудови в сфері національних взаємин. За інформацією газети з обговорюваних питань прийнята розгорнута постанова.

Безперечно, постанова і стенограма виступів буде надіслана до ЦК партії, як практична порада і допомога їй у розв'язанні наболілих проблем міжнаціональних взаємин. Там ці матеріяли певна річ, уважно проаналізують, зосередивши увагу, сподіваємося, не так на стандартно невиразній доповіді першого секретаря правління СП СССР, як на ділових виступах письменників 22-ох національностей.

І ухвалять на пленумі ЦК КПСС у червні важливу постанову про питання, так довго замовчуване.

Буде вірити, що це по-справжньому буде показником революційної „перебудови".

Громада Елмайри працює дружньо

Делегація відділу УККА на засіданні Міської управи Елмайри (зліва): о. Юрій Лукачик, Ярослава Гомерда, Петро Климовський, Юліяна Климовська, Іван Ващишин і Павло Німець.

Під проводом місцевого відділу УККА громада Елмайри, Н. Й., відзначила 70-ту річницю проголошення незалежности України. Святкування розпочато 19-го січня, коли наша делегація поїхала до Елмайру на засідання управи міської ради, де посадник міста прочитав проклямацію і передав її голові відділу Павлові Німцеві. Він також проголосив 22-ге січня Днем української незалежности і сказав, що у цей день на будинку міської управи на місці американського прапора буде майоріти український. У складі делегації брав участь хор. Хористи, які виступали у вишиваних блюзках і сорочках, відспівали одну коляду і зробили гарне враження на американську публіку. 21-го січня така сама церемонія відбулася на засіданні Міської ради Елмайри Гайтс. 31-го січня о годині 10-ій вранці, в українській католицькій церкві св. Миколая о. Юрій Лукачик відслужив Службу Божу в намірені українського народу і виголосив зворушливу проповідь. Після Служби Божої громада, діти, хористи, американські гості з вінками та прапорами відбули похід до пам'ятника Тарасові Шевченкові, де чекала почесна сторожа ветеранів. Отець Ю. Лукачик поблагословив прапори, а громада відспівала національний гимн. Повітовий урядовець Роберт Дензбербер прочитав проклямацію від повіту Шемонг. О 12-ій годині громада заповнила гарно прибрану церковну залю, зібравшись на святочний обід. Голова відділу УККА П. Німець привітав присутніх і передав ведення програмою Володимирові Корчинському. Після промови і кількох пісень, які відспівав хор, посадники відчитали проклямації. До головної доповіді була запрошена українська активістка Даша Процик, голова відділу УККА Баффало. Присутні дуже уважно слухали цікаву доповідь.

На закінчення голова П. Німець подякував всім за численну участь, а жінкам за смачний обід.

Свято закінчилося відспівнням гимну „Ще не вмерла Україна".

П. Н.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПИЛИП ГРУШОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 407-го в Торонто, Онт., помер 25-го лютого 1988 р. на 86-му році життя. Нар. 2-го лютого 1901 року в Польщі. Членом УНС став 1924 року. Залишив у смутку дружину Іву і доньок — Софію Кобзар і Ґльорію Прокопович. Похорон відбувся 28-го січня 1988 року на цвинтарі Парлови в Торонто, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЕДВАРД М. ЄВУСЯК, член УНС Відд. 281-го в Бейоні, Н.Дж., помер 19-го січня 1988 року на 52-му році життя. Нар. 5-го травня 1935 року в Бейоні, Н.Дж. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Мері. Похорон відбувся на цвинтарі Сідар Ґров у Вілліямсбургу, Вірджінія.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

СОФІЯ ФРАЦІЯН, член УНС Відд. 39-го в Сиракюзах, Н. Й., померла 5-го березня 1988 року на 80-му році життя. Нар. 1907 року в Германові, Львів, Україна. Членом УНС стала 1955 року. Залишила у смутку д-р Галину Подюк-Клюфас з мужем д-ром Святославом і доньками Христею й Уляною, кузена Ярослава Зарембу з родиною, кузинку Ірену Ґураль з родиною та ближчу і дальшу родину в Україні й Америці. Похорон відбувся 8-го березня 1988 року на українському Католицькому Цвинтарі св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

Паніматка **НАТАЛІЯ ЛИТВАКІВСЬКА**, член УНС Відд. 221-го ім. св. Стефана в Чикаго Ілл., померла 18-го березня 1988 року на 87-му році життя. Нар. 1900 року на Україні. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку невістку Галину Литваківську і внуків Наталку і Марка. Похорон відбувся 22-го березня 1988 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Карачевський, секр.

ІВАН В. ВЕЛОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 161-го ім. св. Василія в Ембридж, Па., помер 23-го лютого 1988 року на 65-му році життя. Нар. 4-го березня 1923 року в Піттсбургу, Па. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину дружину Мері Аліс, одну дочку, двоє внуків, двох братів і чотири сестри. Похорон відбувся 26-го лютого 1988 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембриджі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Тиро мол., секр.

ІВАН М. НОВОСІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 489-го ім. І. Воробкевича в Ню Йорку, Н. Й., помер 12-го лютого 1988 року на 85-му році життя. Нар. 28-го серпня 1902 року. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Анну родом Кривенко, сина д-ра Тараса Новосівського з родиною і дальшу родину в Америці і на Буковині. Похорон відбувся 17-го лютого 1988 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Шпитко, секр.